

Polecenia podsumowujące

1. Przedstaw przebieg rozpadu Jugosławii.
2. Wyjaśnij, jaki wpływ na walkę ze współczesnym terroryzmem miały wydarzenia z 11 września 2001 r.
3. Scharakteryzuj największe zagrożenia dla współczesnego świata. Podaj konkretne przykłady.

Rozpad Jugosławii

Nasilenie się konfliktów między narodami tworzącymi Jugosławię.
VI 1991 – początek rozpadu Jugosławii i wojen na Bałkanach.

1992–1995 – wojna domowa w Bośni i Hercegowinie, czystki etniczne.
1996–1999 – konflikt w Kosowie.

Atak terrorystyczny 11 września 2001 r.

Lata 90. – dalszy rozwój fundamentalizmu ugrupowań islamskich.
11 IX 2001 – zamachy terrorystyczne Al-Kaidy w USA, śmierć ok. 3 tys. ludzi.

Wojna w Afganistanie (2001–2021)

2001–2021 – wojna w Afganistanie jako konsekwencja odwetowego amerykańskiego ataku na bazy Al-Kaidy.
Odebranie talibom władzy w Afganistanie. Utworzenie nowego rządu, stopniowa poprawa sytuacji w kraju.
2011 – zabicie Osamy bin Ladena.
2021 – wycofanie się Amerykanów z Afganistanu i powrót rządów talibów.

Druga wojna w Iraku (2003–2011)

Przyczyną wojny dążenie władz USA do obalenia irackiego dyktatora Saddama Husajna.
Przejęcie przez Amerykanów kontroli nad Irakiem i podzielenie go na trzy strefy okupacyjne.
Obecność obcych wojsk powodem wzrostu aktywności islamskich radykałów.
2004 – przekazanie władzy przez Amerykanów wskazanym przez siebie Irakijczykom.
2011 – opuszczenie Iraku przez ostatnie wojska amerykańskie, porażka planu zaprowadzenia demokracji w tym kraju.

Światowy kryzys finansowy, arabska wiosna i wojna domowa w Syrii

2008 – światowy kryzys gospodarczy – przejaw negatywnych skutków globalizacji gospodarki.
W krajach arabskich wzrost niezadowolenia z poziomu życia i wysokiego bezrobocia.

2010–2011 – arabska wiosna.
2011 – początek wojny domowej w Syrii.
2014 – proklamowanie Państwa Islamskiego.

Agresywna polityka Putina

Dążenia niepodległościowe Czechenów przyczyną wybuchu dwóch wojen czecheńskich.
1999 – przejęcie władzy w Rosji przez Władimira Putina.
Rządy Putina oparte na służbach specjalnych, armii i oligarchach.
Jednym z głównych celów polityki Putina utrzymanie jak największej części postsowieckich państw w orbicie wpływów Kremla.
2008 – atak Rosji na Gruzję i doprowadzenie do oderwania Abchazji i Osetii Południowej.

Pomarańczowa rewolucja w Ukrainie początkiem procesu ewolucji tego państwa w kierunku Zachodu.
2013–2014 – Euromajdan.
2014 – oderwanie przez Rosję Krymu od Ukrainy.
II 2022 – agresja rosyjska na Ukrainę.

Chiny – nowe supermocarstwo

Lata 80. – początek prorynkowych reform gospodarczych.
VI 1989 – masakra na placu Tiananmen.
Rywalizacja o prymat w gospodarce między Chinami i Stanami Zjednoczonymi.
Rywalizacja chińsko-amerykańska rodzajem nowej zimnej wojny.

Polecane publikacje

- A. Chwalba, *Historia powszechna 1989–2011*, Warszawa: WN PWN, 2011.
G. Kaliciak, *Bałkany. Raport z polskich misji*, Wołowiec: Wyd. Czarne, 2019.
R.D. Kaplan, *Bałkańskie upiory. Podróż przez historię*, tłum. J. Ruszkowski, Wołowiec: Wyd. Czarne, 2022.

